

UCHWAŁA NR XXV/211/2009
RADY GMINY W DOBRONIU
z dnia 29 maja 2009 r.

w sprawie zaopiniowania projektu obszaru ochrony siedliskowej
Natura 2000 „Grabia” położonego we fragmencie w granicy
administracyjnej gminy Dobroń

Na podstawie art. 18 ust. 2, pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr.142 poz.1591; z 2002 r. Nr.23 poz.220, Nr.62 poz.558, Nr.113 poz.984, Nr.214 poz.1806, Nr.153 poz.1271; z 2003 r. Nr.80 poz.717, Nr.162 poz.1568; z 2004 r. Nr.102 poz.1055, Nr.116 poz.1203 z 2005 r. Nr.172 poz.1441, Nr.175 poz.1457; z 2006 r. Nr.17 poz.128, Nr.181 poz.1337; z 2007 r. Nr.48 poz.327, Nr.138 poz.974, Nr.173 poz.1218; z 2008 r. Nr.180 poz.1111, Nr.223 poz.1458; z 2009 r. Nr.52 poz.420) w związku z art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2005 r. Nr 113 poz. 954, Nr 130 poz. 1087; z 2007 r. Nr 75 poz. 493, Nr 176 poz. 1238, Nr 181 poz. 1286; z 2008 r. Nr 154 poz. 958, Nr 199 poz. 1227, Nr 201 poz. 1237; z 2009 r. Nr 18 poz. 97; oraz M.P. z 2004 r. Nr 44 poz. 779; z 2005 r. Nr 62 poz. 861, Nr 73 poz. 733; z 2007 r. Nr 77 poz. 828; z 2008 r. Nr 82 poz. 725) - **Rada Gminy w Dobroniu postanawia:**

§ 1. Przekazany przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska projekt listy obszarów Natura 2000 w części dotyczącej specjalnego obszaru ochrony siedliskowej „Grabia” zlokalizowanego we fragmencie w granicach administracyjnych gminy Dobroń zaopiniować negatywnie z przyczyn określonych w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2. Uzasadnienie do uchwały składa się z dwóch załączników:
- załącznik nr 1 opinia Rady Gminy w Dobroniu
- załącznik nr 2 opinia Pana Prof. J. Sicińskiego i Pana dr G. Tończyka.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXV/211/09
Rady Gminy w Dobroniu
z dnia 29 maja 2009 r.

**Opinia Rady Gminy w Dobroniu
z dnia 29 maja 2009 r.**

w sprawie listy projektowanych obszarów Natura 2000 w części dotyczącej
specjalnego obszaru ochrony siedliskowej „Grabia”

Rada Gminy w Dobroniu opiniuje negatywnie projektowany specjalny obszar ochrony siedliskowej PLH10_06 – „Grabia” w części zlokalizowanej w granicach administracyjnych gminy Dobroń. Podstawą wydania opinii negatywnej są przesłanki tj.:

1. Teren projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedliskowej został przedstawiony w załączniku graficznym wykonanym w skali 1:50 000. Taka prezentacja przebiegu granic obszaru uniemożliwia jednoznacznie określenie ich faktycznego przebiegu i ewentualnych kolizji z terenami zainwestowanymi lub przeznaczonymi pod inwestycje w obowiązujących dokumentach planistycznych.
2. Do projektu nie dołączono syntezy opracowań studialnych i analitycznych, potwierdzonych realną potrzebą ochrony siedlisk, uzasadniających zaproponowany przebieg granic specjalnego obszaru ochrony.
3. Przepisy ustawy o ochronie przyrody wprowadzają zakaz podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, jednocześnie wskazując na obowiązek dokonywania oceny projektów przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Ustawodawca w sposób jednoznaczny nie podał rodzaju przedsięwzięć, które mogą mieć zawsze znaczący lub potencjalnie znaczący wpływ na stan chronionego obszaru. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko należy przyjąć, że wszystkie przedsięwzięcia, które z mocy prawa wymagają sporządzenia raportu oddziaływania na

środowisko lub dla których obowiązek ten może zostać nałożony będą wpływały na obszar negatywnie. Rodzaje tych inwestycji zostały podane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Spośród przedsięwzięć wymienionych do sporządzania raportu oddziaływania na środowisko, znajdują się między innymi te inwestycje, które mają służyć zaspakajaniu potrzeb mieszkańców gminy Dobroń. Należą do nich: drogi, rurociągi do przesyłu wody, sieć kanalizacyjna, oraz instalacje do oczyszczania ścieków. Obowiązek przeprowadzania postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko pod względem ewentualnych skutków dla siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony w sieci Natura 2000 niewątpliwie podniesie koszty związane z przygotowaniem inwestycji i wydłuży proces ich realizacji.

4. Z dostępnych informacji trudno jest wywnioskować, iż utworzenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Grabia” jest konieczne.

Gatunki występujące w tym obszarze są między innymi wymienione z Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywie siedliskowej). Dotychczas nie były one objęte ochroną i przetrwały mimo intensywnego ruchu turystycznego na tym obszarze.

5. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przedstawia wiele korzyści jakie płyną z utworzenia obszaru ochrony Natura 2000. Jednak brak jest przepisów prawnych, które jednoznacznie określałyby możliwość czerpania korzyści dla mieszkańców tych obszarów, osób których grunty znajdują się na nich, oraz inwestorów chętnych do prowadzenia inwestycji na obszarach Natura 2000.

Takie podejście ustawodawcy do społeczeństwa, które na obszarach Natura 2000 funkcjonuje, bądź zamierza prowadzić działalność skutecznie zniechęca do pozytywnego nastawienia na utworzenie obszaru ochrony Natura 2000.

Specjalny obszar ochrony siedliskowej „Grabia” znajdujący się w granicach administracyjnych gminy Dobroń zajmuje powierzchnię 244,752 ha (wg informacji ministerstwa środowiska). W tym obszarze występują gatunki ssaków, płazów, ryb, oraz bezkręgowców. Miejscem ich bytowania jest woda bądź bliskie jej sąsiedztwo.

Utworzenie obszaru Natura 2000 na całym odcinku rzeki Grabi przebiegającej w granicach

gminy Dobroń miałyby niekorzystny wpływ na rozwój infrastruktury między innymi na budowę projektowanej trasy S – 8, oraz budownictwa zarówno jednorodzinnego jak i letniskowego. Projektowana trasa S – 8 przecinałaby obszar Natura 2000 we wsi Barycz w jednym z węższych fragmentów tego obszaru. Mimo czynników antropopresyjnych występujących na tym terenie objęte ochroną gatunki fauny i flory nie są narażone na wyginięcie, a budowa trasy S – 8 będzie miała znikomy wpływ na zachwianie równowagi biologicznej chronionych siedlisk. Fakt ten został potwierdzony opinią z dnia 28.05.2009 r. dotyczącą wpływu przebiegu planowanej trasy szybkiego ruchu S – 8 (wariant południowy) na projektowany obszar ochrony siedliskowej PLH10_06 „Grabia” wydaną przez członków zespołu badającego ten obszar Panów Prof. J. Sicińskiego i dr. G. Tończyka z Uniwersytetu Łódzkiego (załącznik nr 1).

Z uwagi na fakt, iż nie występują większe zagrożenia dla chronionych siedlisk fauny i flory występujących w obszarze rzeki Grabi Rada Gminy w Dobroniu wnioskuje o wyłączenie projektowanego obszaru ochrony Natura 2000 na odcinku od pola biwakowego we wsi Ldzań do drogi gminnej Łask-Kolumna – Barycz.

Jesteśmy świadomi, iż należy dbać o zachowanie rzadkich gatunków fauny i flory oraz dbać o to aby nie zniszczyć ich naturalnych siedlisk przez negatywne oddziaływanie i dlatego też swoje negatywne stanowisko utworzenia specjalnego obszaru ochrony siedliskowej Natura 2000 „Grabia” odnosimy do ww. fragmentu, gdzie objęte ochroną gatunki nie są narażone na wyginięcie, a przerwanie granic w tym miejscu nie wpłynie negatywnie na gatunki żyjące w górnej i dolnej części tego obszaru.

Prof. Jan T. Siciński
Łódź, ul. Piotrkowska 175a/177 m. 6
90-447 Łódź

Łódź, 28.05.2009 r.

dr Grzegorz Tończyk
Łódź, ul. Popieluski 3 m. 9
94-052 Łódź

OPINIA DOTYCZĄCA WPLYWU PRZEBIEGU PLANOWANEJ TRASY SZYBKIEGO RUCHU S8
(WARIANT POŁUDNIOWY) NA PROJEKTOWANY OBSZAR OCHRONY SIEDLISKOWEJ
PLH10_06 „Grabia”

Autorzy niniejszej opinii, w 2008 roku na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, pracując w ramach właściwego dla województwa łódzkiego Wojewódzkiego Zespołu Specjalistów na podstawie przeprowadzonych badań terenowych przygotowywali dokumentację inwentaryzacyjną projektowanego obszaru „Grabia” oznaczonego kodem pltmp217. Wyniki prowadzonych analiz zawarte zostały w Standardowym Formularzu Danych dla specjalnych obszarów ochrony siedlisk (załącznik 1).

Obszar specjalnej ochrony siedliskowej „Grabia” obejmuje teren o powierzchni 1695,2 ha ciągnący się wzdłuż biegu Grabi na długości około 50 km, poczynszy od mostu na drodze krajowej 12 w okolicy miejscowości Karczmy, a kończąc się na ujściu Grabi do Widawki w Łęgu Widawskim. W świetle przeprowadzonych badań oraz analizy danych literaturowych obszar specjalnej ochrony siedliskowej „Grabia” uznany został jako ostoja naturalnych siedlisk związanych z doliną małej rzeki nizinnej. Występują tu dobrze zachowane lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, niżowe łąki użytkowane ekstensywnie, murawy szczerlichowe oraz starorzecza o różnym stopniu ładowacenia. Na terenie obszaru „Grabia” odnotowano również gatunki bezkręgowców wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Wzdłuż całego biegu rzeki objętej obszarem specjalnej ochrony siedliskowej występuje liczna populacja ważki *Ophiogomphus cecilia* (trzepla zielona). Grabia wg danych literaturowych jest ostoją populacji skójki gruboskorupowej (*Unio crassus*) – dane te zostały dla części stanowisk historycznych potwierdzone w ostatnich latach. Starorzecza i odcinki lenityczne Grabi są także ostoją zatoczka łamliwego (*Anisus vorticulus*). Lokalnie stwierdzono również populacje motyla czerwonończyka nieparka (*Lycaena dispar*) i ważki zalotki większej (*Leucorrhinia pectoralis*).

Grabia na odcinku włączonym do obszaru specjalnej ochrony siedliskowej jest ważną ostoją gatunków ryb umieszczonych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej: kozy złotawej, minoga ukraińskiego, piskorza i kozy. Na omawianym obszarze stwierdzono również występowanie dwóch gatunków ssaków wymienionych w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej (bóbr europejski – *Castor fiber* i wydra – *Lutra lutra*) oraz jednego gatunku płaza: kumaka nizinnego (*Bombina bombina*).

Tereny objęte obszarami specjalnej ochrony siedliskowych są też miejscem występowania kilku gatunków bezkręgowców objętych w Polsce ochroną gatunkową. Należą do nich: pijawka lekarska (*Hirudo medicinalis*), gadziogłówka żółtonoga (*Gomphus flavipes*), miedziopień arktyczna (*Somafochlora arctica*), żagnica południowa (*Aeshna affinis*), żagnica torfowa (*Aeshna juncea*), skóka malarzy (*Unio pictorum*), szczeżuja wielka (*Anodonta cygnea*) i szczeżuja spłaszczona (*Anodonta complanata*).

Powyżej przedstawione znaczenie obszaru specjalnej ochrony siedliskowej „Grabia” dotyczy całego liczącego ponad 1690 ha terenu. Jednak poszczególne elementy, ze względu na które planuje się powołanie obszaru „Grabia” mają różny stopień zachowania i znaczenia w skali kraju. W przypadku siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej (murawy szczerbichowe, starorzecza, nadrzeczne lasy łęgowe i zarośla wierzbowe i łąki użytkowane ekstensywnie) reprezentowane są one przez formy znacznie przekształcone w wyniku oddziaływań antropogenicznych i stanowiące w skali kraju niewielki udział w całkowitej powierzchni tych siedlisk w Polsce. Podobną sytuacją mamy w przypadku wykazanych populacji zwierząt, zarówno kręgowców jak i bezkręgowców. We wszystkich przypadkach odnotowane w dolinie Grabi populacje stanowią niewielki udział w zasobach tych gatunków na terenie Polski. Stopień zachowania populacji bywa różny, oceniany jest zwykle jako dość dobry.

Opracowując Standardowy Formularz Danych dla obszaru „Grabia” zwróciliśmy uwagę na istniejący potencjalny konflikt między planowanym obszarem specjalnej ochrony siedlisk a rozwojem infrastruktury komunikacyjnej, związanej z budową trasy S8 (wariant południowy), która przecina rzekę w dwóch miejscach w okolicy Baryczy (gmina Dobroń) i w okolicy Marzenina (gmina Sędziejowice). W Standardowym Formularzu Danych zwróciliśmy uwagę, że przy odpowiednim zaplanowaniu rozwiązań technicznych wpływ planowanej trasy S8 na cenne siedliska i gatunki odnotowane w obszarze „Grabia” będzie minimalny.

Sprawa konfliktu między ochroną przyrody w formie obszaru Natura 2000 „Grabia” a budową trasy S8 została poruszona także podczas konsultacji społecznych, które były wymagany elementem przygotowywania dokumentacji i wytyczania granic obszaru Natura 2000. Na spotkaniu Rady Gminy Dobroń w październiku 2008 roku, po wysłuchaniu opinii mieszkańców gminy stwierdzono, że budowa trasy S8 w minimalnym stopniu wpływać będzie na cenne siedliska i gatunki doliny Grabia. Konsekwencją takiej opinii było zaplanowanie granic obszaru „Grabia” w taki sposób aby w okolicach miejscowości Barycz wydzielić korytarz o szerokości ok. 500 m w miejscu planowanego przebiegu trasy S8. Uznaliśmy, że takie rozwiązanie pozwoli na bezkonfliktowe połączenie ochrony przyrody na tym obszarze z planowanymi inwestycjami komunikacyjnymi. Podobny korytarz wyłączony z granic obszaru „Grabia” wytyczono w okolicy miejscowości Marzenin będącej drugim miejscem przecinania się trasy S8 z planowanym obszarem specjalnej ochrony siedliskowej Grabia. Dokumentacja zawierająca tego typu

rozwiązanie została przekazana do Wojewódzkiego Zespołu Specjalistów zajmującego się wytyczaniem granic i opracowywaniem dokumentacji obszarów Natura 2000 w województwie łódzkim.

Przebieg granic obszaru specjalnej ochrony siedliskowej „Grabia” był omawiany na posiedzeniu Wojewódzkiego Zespołu Specjalistów 30.10.2008 roku. Proponowana wersja z wydzieleniem dwóch korytarzy (okolice Baryczy i Marzenina) związanych z planowanym przebiegiem trasy S8 została odrzucona a w konsekwencji, granicami objęta została cała dolina Grabi na odcinku od Karczm do ujścia w Łęgu Widawskim. Jednocześnie wskazano, że przy odpowiednim zaplanowaniu rozwiązań technicznych związanych z budową trasy S8 stan ten nie będzie tworzył konfliktu na linii ochrona przyrody - rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej.

W związku z koniecznością zaopiniowania przez Radę Gminy w Dobroniu powołania obszaru specjalnej ochrony siedliskowej PLH10-06 „Grabia” zwrócona się do nas o wydanie opinii dotyczącej wpływu przebiegu projektowanej trasy S8 przez obszar Natura 2000 „Grabia” na cenne siedliska i gatunki ujęte w załącznikach I i II Dyrektywy Siedliskowej. Zaznaczyć należy, że potencjalnie możliwe wykorzystanie powołania obszaru Natura 2000 „Grabia” jako argumentu wykluczającego możliwość przebiegu trasy S8 przez ten obszar jest bezpośrednim powodem negatywnej opinii Rady Gminy w Dobroniu dla powołania obszaru PLH10_06 „Grabia”.

Na podstawie przeprowadzonych badań, długoletniej znajomości obszaru i analizy danych literaturowych możemy stwierdzić, że przebieg trasy S8 przez obszar „Grabia” w okolicach miejscowości Barycz będzie miał minimalny wpływ dla zachowania cennych siedlisk i gatunków na tym obszarze.

Omawiany odcinek rzeczny jest miejscem występowania jednego typu cennego siedliska: lasów łęgowych i nadrzecznych zarośli wierzbowych. Występują one w tym miejscu w mocno przekształconej formie, a ich udział w całkowitej powierzchni tego siedliska w obszarze „Grabia” wynosi mniej niż 1%. W przypadku zwierząt, jedynym gatunkiem umieszczonym w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występującym na omawianym odcinku jest ważka trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*). Odcinek Grabi przez, który ma przebiegać trasa S8 stanowi mniej niż 1% całego biegu rzeki objętej granicami obszaru „Grabia” i będącej jednocześnie siedliskiem tego gatunku. Dodać należy, że trzepla zielona jest gatunkiem pospolicie występującym w Polsce a jej ochrona spowodowana jest koniecznością uwzględnienia w prawie polskim zapisów obowiązujących na terenie całej Unii Europejskiej. Gatunków objętych ochroną gatunkową w Polsce na omawianym terenie (odcinek obejmujący 500 m rzeki wraz z doliną), poza trzeplą zieloną nie wykazano.

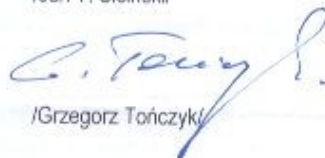
Znajomość biologii i ekologii trzepli zielonej oraz gatunków budujących lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe pozwala stwierdzić, że budowa trasy S8 przebiegającej w okolicach Baryczy nie będzie barierą ograniczającą możliwość rozprzestrzeniania się i zachowania wymienionych

siedlisk i gatunków. Taka sama jest opinia autorów niniejszej ekspertyzy w przypadku przebiegu trasy S8 w okolicach miejscowości Marzenin, będącej drugim miejscem potencjalnego konfliktu między powołaniem obszaru „Grabia” a budową drogi.

Podsumowując, stwierdzamy, że przewidywany przebieg trasy S8 (wariant południowy) nie koliduje z zadaniami ochrony przyrody na obszarze specjalnej ochrony siedlisk PLH10_06 „Grabia”. Potencjalny wpływ budowy drogi przecinającej rzekę Grabie w okolicach miejscowości Barycz, przy zachowaniu dostosowanych do wymogów ochrony środowiska zasad, na cenne przyrodniczo siedliska i gatunki o znaczeniu europejskim i objęte ochroną gatunkową w Polsce będzie minimalny. Zadania potencjalnie stojące w konflikcie (ochrona przyrody i budowa drogi) w rzeczywistości się nie wykluczają. Właściwe rozwiązanie pozwalające na spełnienie zadań planowanych na terenie gminy zadań mogłoby stać się wzorcowym w skali kraju podejściem do rozstrzygania tego typu sytuacji.

/Jan T. Siciński/

/Grzegorz Tończyk/